

KONTAKT

med FSDB

Juli 2026

Syntolkning: Tolken Jessica Dobson och FSDB:s ordförande Klas Nelfelt framför tälten i Almedalsområdet i Visby. Klas kavlar upp skjortärmen i värmen. I bakgrunden skiner solen och människor promenerar förbi. Foto: FSDB.

Almedalen: Press, politik och påverkan

Tolktjänst, ledsagning och LSS i fokus när FSDB besökte Almedalen.

Nekades LSS – nu kräver hon förändring

Trots försämrad syn och stora behov förlorade Ann Jansson sina LSS-insatser.

”Jag är stolt över att vara dövblind”

Tomohiro Nakazawa hittade styrkan att acceptera sin dövblindhet – nu inspirerar han andra.

Innehåll

Kontakt nr 3 2026

3 Redaktörens ord: Sommar och frihet

4 Ordförandenytt: Vi är många – låt det märkas

5–7 Nyheter: VMA direkt i mobilen från i sommar, Deltagare sökes till panelen Rivkraft, siffernotis om tolkavgift, Dövblindfrågorna i Almedalen

8–9 Valet: Kampanj: Protest mot husarrest, ”Jag blir beroende av andras vilja”, Kritiserat verktyg används för att kapa kostnader hos kommunerna, Valmaterial finns nu och siffernotis om sänkt pris för kollektivtrafik.

10–11 Rättigheter: Ann Jansson: ”Vi kan inte vänta längre”

12–14 Internationellt: ”Nu är jag stolt över att vara dövblind”, EDbu:s nya ordförande vill stärka den sociala dövblindkulturen

15 Tillgänglighet: MTM: Nya taktila sällskapsspel

16–19 Regionalt: Agneta Hummerhielm: ”Våga prova”, För ett tydligare och starkare förbund, Conny inspirerade till nya äventyr, Dalarna på upptäcktsfärd i Stockholm

20–21 Nkcdb: Nya punktskriftstecken och nya möjligheter att läsa punktskrift, Handalfabet möter punktskrift i 3D

22 Partners: Mo gård firade 25-årsjubileum

23 Aktiviteter och information.

Tidningen ges ut av Förbundet Sveriges Dövblinda. Vi är en politiskt och religiöst obunden intresseorganisation som arbetar med att stötta medlemmar och att driva opinion. Tillsammans kämpar vi för allas rätt till ett självständigt, aktivt och rikt liv.

Tidningen trycks av Taberg Media Group.
PunktDesign gör tidningen på punktskrift och
Iris Media gör inläsning på Daisy-skiva.

Chefredaktör: Angelica Molin. Där AM anges är artikeln skriven av redaktören. Ansvarig utgivare: Klas Nelfelt.

Sommar och frihet

Text: Angelica Molin

Sommaren är här och för många innebär det en tid för vila, nöjen och återhämtning. För personer med dövblindhet kan det vara en tuff period. Aktiviteter måste i dag ofta planeras långt i förväg vilket gör att möjligheten att kunna tacka ja till en spontan simtur eller en glass med en vän är begränsad. Medlemmar jag pratat med berättar att de känner sig isolerade. Därför fortsätter FSDB att kämpa för att personer med dövblindhet ska kunna delta i samhället på lika villkor som alla andra. I detta nummer kan du läsa om kampanjen *Protest mot husarrest* som FSDB lanserat för att visa hur bristande stöd begränsar friheten för personer med dövblindhet. Detta berättar även FSDB-medlemmen Ann Jansson om i en intervju.

Detta nummer rymmer också hopp och inspiration. Du får följa med till Almedalen där FSDB träffar politiker, medier och andra viktiga aktörer. Du kan också läsa om hur Tomohiro Nakazawa gått från att dölja sin dövblindhet till att inspirera andra.

Vi rapporterar också från EDbU:s konferens i Sverige, där samarbete, AI och framtidens tillgänglighet stod i fokus. Du får också läsa om nya innovationer och sällskapsspel och om det senaste från våra regionala föreningar. Jag önskar alla läsare en fantastisk sommar! Ta hand om varandra – ett samtal kan betyda mer än du tror!

FÖRBUNDET
SVERIGES DÖVBLINDA

Stöd FSDB

Vill du skänka en gåva och stötta FSDB i vårt arbete? Tack vare ditt stöd kan vi fortsätta att arbeta för att alla personer med dövblindhet ska kunna delta i samhället på sina egna villkor. Swisha din gåva till 123 288 9384 eller scanna QR-koden nedan.

123-288 93 84

SWISHA FSDB

Det går också bra att använda plusgiro: 44 77 73-3. Tack för din insats!

Vi är många – låt det märkas

Text: Klas Nelfelt

Valrörelsen är i full gång. Många frågor konkurrerar om utrymmet i debatten och i medierna. Samtidigt lever vi i en tid som präglas av osäkerhet genom krig, konflikter och ekonomiska utmaningar.

Men var finns funktionshindersfrågorna? Har politikerna glömt oss? Nja, vi glömmer ofta en viktig sak. Det är inte politikerna som ensamma sätter agendan, det gör vi väljare. Politiker lyssnar på de frågor som människor lyfter, diskuterar och engagerar sig i.

Det är ibland lite märkligt att funktionshindersfrågor så sällan hamnar högt i valrörelsen. Många människor lever själva med en funktionsnedsättning, och ännu fler har en familjemedlem, vän, granne eller arbetskamrat som gör det. Frågorna berör därför en betydande del av befolkningen.

Kanske finns det anledning för både politiker, medier och samhället i stort att fundera över varför dessa frågor så ofta hamnar i skymundan.

I skrivande stund är Angelica och jag på väg till Almedalen. Där möts politiker, myndigheter, organisationer och många andra för att diskutera samhällets framtid. Vi hoppas där kunna bidra till att synliggöra våra perspektiv.

I detta nummer kan ni även läsa om kampanjen Protest mot husarrest. Kampanjen sätter fokus på hur bristande stöd och ledsagning kan begränsa personer med dövblindhets frihet och möjligheter att vara delaktiga i samhället. Om du använder sociala medier får du gärna hjälpa till att sprida våra budskap genom att dela FSDB:s inlägg. Tillsammans kan vi nå fler människor och öka kunskapen om dövblindhet och de utmaningar många möter i vardagen. Det är upp till oss som riksförbund, förening och privatpersoner!

Med de tankarna vill jag önska er alla en riktigt fin sommar. Ta hand om er, njut av ljuset och värmen och passa på att samla ny kraft inför höstens utmaningar.

VMA direkt i mobilen från i sommar

Under sommaren införs SE-Alert i Sverige. Vid allvariga händelser skickas Viktigt meddelande till allmänheten (VMA) till kompatibla mobiltelefoner i det berörda området, utan behov av app eller registrering.

Mobilen larmar med ljud, vibration och ett meddelande på skärmen. Läs informationen och följ instruktionerna.

För att få VMA via SE-Alert behöver du ha en uppdaterad mobiltelefon

som är en smart mobil, vara ansluten till mobilnätet samt befinna dig i det område som omfattas av ett VMA.

SE-Alert blir ett komplement till dagens varningskanaler, såsom radio, tv, sms, internet och utomhusvarningen Hesa Fredrik

Införandet genomförs av Myndigheten för civilt försvar tillsammans med Post- och telestyrelsen och SOS Alarm.

AM/MCF

O

kronor. Så mycket får regionerna ta ut i tolkavgift i vården. Högsta förvaltningsdomstolen har satt definitivt stopp för Region Blekinges tidigare planer, eftersom det saknas lagstöd för att ta ut avgiften. Beslutet får betydelse för hela landet.

AM/Dagens Medicin

Deltagare sökes till panelen Rivkraft

Myndigheten för delaktighet (MFD) söker fler deltagare till Rivkraft, en panel där personer med funktionsnedsättning får möjlighet att dela med sig av sina erfarenheter och upplevelser genom enkäter.

Syftet är att samla kunskap om hur det är att leva med funktionsnedsättning i Sverige i dag. Resultaten används i MFD:s analyser och delas med andra myndigheter för att ge beslutsfattare

bättre underlag för att utveckla ett mer tillgängligt och hållbart samhälle.

Alla som är över 16 år och har en funktionsnedsättning kan delta. Enkäter skickas ut ungefär fyra gånger per år och det är alltid frivilligt att svara.

Nästa enkät kommer i höst och handlar om valet. Den som vill delta kan läsa mer och anmäla sig via MFD:s webbplats.

AM/MFD

Där politiken möter verkligheten: FSDB på plats i Almedalen

Den 25 juni åkte FSDB till Almedalen för att lyfta de frågor som är viktiga för personer med dövblindhet. Det var en fullspäckad dag då vi träffade politiker och medier.

Text: Angelica Molin

Det var varmt i Visby, när FSDB:s ordförande Klas Nelfelt, jag, Angelica Molin, och tolk Jessica Dobson kom fram till vår mötesplats i den medeltida staden. Vi bjöd in till möten på Brödboden, ett café med en sval innergård vid Söderport. Först dit var Socialdemokraten Agneta Nilsson, som sitter i Socialutskottet.

Klas Nelfelt lyfte flera av de frågor som är viktiga för personer med dövblindhet, bland annat tolktjänst, ledsagning, färdtjänst och rehabilitering.

Vi pratade även om rättsprocessen kring LSS-ansökan och rättsäkerhet. Vi berättade att våra medlemmar nekas stöd och då inte erbjuds hjälp med någon juridisk rådgivning. Mötet gav möjlighet att föra en konstruktiv dialog om de utmaningar våra medlemmar möter och hur politiken kan bidra till förbättringar.

Under dagen strosade vi också bland tälten och deltog i ett seminarium av Fokus Patient, om

ögonhälsa. Vi lyssnade även till tal av Daniel Helldén (MP) och Magdalena Andersson (S). Trots att funktionsrättsorganisationer och myndigheter arrangerade flera seminarier och manifestationer under Almedalsveckan fick frågor om funktionsnedsättning mycket litet utrymme i årets partiledartal.

Klas Nelfelt intervjuades även av SVT Nyhetstecken, bland annat om FSDB:s arbete och ledsagning.

Under eftermiddagen träffade vi SVT:s experter på tillgänglighet och pratade om framtida samarbete och nya innovationer. SVT presenterade flera pågående satsningar.

Sammantaget gav dagen värdefulla möten, nya politiska kontakter, ökad synlighet i media och fortsatt dialog med SVT om tillgänglighet.

En intervju med Agneta Nilsson (S) och kommande satsningar av SVT publiceras i septembernumret av Kontakt med FSDB.

Syntolkning: Kollage. Från vänster högst upp: Klas Nelfelt håller sin hand mot tolken Jessica Dobsöns hand medan de kommunicerar på taktilt teckenspråk.

Klas Nelfelt och Johanna Kankonen från SVT Nyhetstecken.

Agneta Nilsson (S) och Klas Nelfelt på Brödbodens innergård, en del av ringmuren i bakgrunden. Klas får haptiska signaler.

Daniel Helldén (MP) på scen under partiledartalet framför en folkmassa. En teckenspråkstolk tecknar. Foton: FSDB

Kampanj: Protest mot husarrest

Text: Angelica Molin

Som en satsning inför valet 2026 har FSDB lanserat en kampanj på sociala medier som vi kallar för *Protest mot husarrest*.

I Sverige nekas människor varje dag stöd som gör det möjligt att leva ett vanligt liv – som till exempel ledsagning, tolk och färdtjänst. Det kan vara ett resultat av att man fått avslag på sin ansökan om LSS eller SoL. Det kan också handla om insatser som har beviljats, men som inte fungerar i praktiken.

När möjligheten att ta sig ut försvinner ställs livet in. Aktiviteter uteblir, relationer påverkas och hemmet beskrivs som "ett fängelse". Med kampanjen vill vi illustrera att ingen ska dömas till husarrest för att de behöver stöd!

Genom korta videoklipp och personliga berättelser vill vi synliggöra konsekvenserna bakom

besluten. Vi besöker därför ett antal personer med dövblindhet runtom i landet för att genomföra dessa intervjuer. Dessa klipp sprider vi i våra kanaler på sociala medier, som ett sätt att driva opinion och nå ut till politiker. Vi tar också tacksamt emot texter som vi publicerar på sociala medier, på hemsidan eller i tidningen (i detta nummer texten av Christina Grönborg nedan och intervjun med Ann Jansson). Kampanjen pågår fram till september.

Så kan du medverka:

- Dela själv din berättelse på sociala medier under hashtaggen #Protestmothusarrest.
- Du som är stödjande medlem kan dela våra inlägg på sociala medier.
- Har du frågor om kampanjen eller vill du skicka in en text? Mejla redaktion@fsdb.org eller ring/ sms:a 070 23 111 02.

"Jag blir beroende av andras vilja"

För två år sedan fick jag min första ledarhund, och med honom kom friheten. Jag kunde röra mig självständigt, utan att vara beroende av någon annan. Lika fort försvann den när han hastigt togs ur tjänst.

Med honom försvann möjlighet och livskvalitet. Jag blir hemmasittare, och beroende av andras vilja. Det här har gjort att jag både mentalt och fysiskt mår dåligt, eftersom min självständighet har försvunnit.

Christina Grönborg

Kritiserat verktyg används för att kapa kostnader hos kommunerna

Riksförbundet FUB uppmanar Socialstyrelsen att kartlägga ”Kuben”, ett kritiserat verktyg för behovsbedömning.

Kuben används för att pressa kostnader inom LSS, genom att omvandla individers behov till ”pengapåsar”, och bortse från behov av pedagogiskt, socialt och kommunikativt stöd.

Allt fler kommuner har enligt FUB även börjat anlita Ensolutions kon-

sulter för LSS-verksamhet, bland annat för LSS-bostäder, daglig verksamhet och korttidsboende.

– För personer med dövblindhet är individuella bedömningar helt avgörande. Behov av ledsagning, personlig assistans och liknande måste utgå från den enskilda personens livssituation och får inte reduceras till schabloner eller ekonomiska beräkningsmodeller, säger FSDB:s Klas Nelfelt om nyheten. **AM/FUB**

6,5 miljarder

kronor kostar den reform som regeringen vill genomföra med sänkt pris för månadskort i kollektivtrafiken.

Från den 1 juli till och med den 31 december halveras kostnaden för ett månadskort i vissa regioner.

Färdtjänstresenärer lämnas utanför satsningen, trots att många är beroende av färdtjänst för att kunna arbeta, studera och delta i samhället. **AM**

Valmaterial finns nu

Från och med 1 juni kan väljare beställa material för att rösta med punkt- och svartskrift samt brevröstningsmaterial via Valmyndighetens webbplats.

Punktskriftsmaterialet är avsett för personer som är blinda, medan svartskrift med större typsnitt kan användas av alla med synnedsättning.

Under vecka 22 skickar Myndigheten för tillgängliga medier (MTM) ut valmaterial i punktskrift till registrerade användare. Materialet innehåller information om valet samt valsedlar med punktskrift och stor svartskrift.

Den 3 augusti blir det möjligt att beställa material för budröstning. För mer information och beställning hänvisas väljare till Valmyndighetens webbplats. **MTM/Valmyndigheten/AM**

Syntolkning: Ann Jansson står utomhus. Hon har en beige keps och jacka och en turkos sjal runt halsen. Hon har ett par glasögon på sig och ett par solglasögon på huvudet. Hon ser bekymrad ut. Foto: Privat

Ann Jansson: "Vi kan inte vänta längre"

Text: Angelica Molin

Trots försämrad syn och stora behov förlorade Ann Jansson sina LSS-insatser. Nu vittnar hon om ett system som sviker – och en vardag där tryggheten försvinner bit för bit.

Personer med dövblindhet får allt svårare att få det stöd de behöver genom LSS, som tidigare varit en given insats. Efter hårdare bedömningar och fler avslag tvingas många i stället söka hjälp genom socialtjänstlagen, SoL, vilket enligt flera drabbade leder till sämre och mer splittrade insatser. Beroende på var du bor i landet kan detta dessutom medföra höga kostnader för den enskilde.

En person som under många år haft stöd enligt LSS är Ann. Hon berättar

att situationen blivit betydligt svårare sedan insatsen drogs in för över tio år sedan. Samtidigt har synen försämrats kraftigt.

– Kommunen menar att jag inte längre tillhör LSS, trots att min situation i dag är mycket svårare än tidigare, säger Ann Jansson.

För att försöka få beslutet omprövat anlätades ett ombud med erfarenhet av liknande ärenden. Flera intyg från ögonläkare och dövblindte- am skickades in, och jämförelser gjordes med andra fall. Trots detta

avslogs ansökan i både Förvaltningsrätten och Kammarrätten. Högsta förvaltningsdomstolen nekade prövningstillstånd och hänvisade till Kammarrättens avgörande.

Ann Jansson upplever det som att myndigheterna inte har tagit hänsyn till den individuella situationen.

– De hänvisar bara till tidigare domar som påverkar oss alla. Jag vet inte ens om de verkligen läst min begäran om omprövning, säger hon.

Samtidigt beskriver hon stora problem med tillgången till teckenspråkig personal. I Stockholms stad, menar hon, godkänns inte alla omsorgsföretag som andra kommuner i länet accepterar, vilket gör att personer med dövblindhet får färre alternativ att välja mellan. Det leder till splittrade insatser och otrygghet.

– Socialtjänstens olika insatser fungerar inte och är för komplicerade för oss med dövblindhet. Varje gång byts personal för att hjälpa till med olika insatser, säger Ann Jansson.

Hon efterlyser i stället en mer samlad lösning där samma person kan ge stöd inom flera områden.

– Jag vill ha en helhetslösning med en yrkesroll som kan ha allt i en. Kommunikation med syntolkning är mycket viktigt för vår dagliga tillvaro. Och taktilt teckenspråk är verkligen en livlina för oss som inte hör och ser. Att få kommunicera på teckenspråk är mycket viktigt för mig, säger hon.

Efter avslaget fortsatte hon med ledsagning och hemtjänst, men valde senare att prova boendestöd som en tillfällig lösning. Insatsen beviljades med tio timmar till att börja med, men hjälpen räcker inte långt.

– Jag får bara två timmars hjälp i veckan. Det är svårt att hinna göra så mycket på den tiden, säger Ann Jansson.

Många med dövblindhet är också beroende av anhöriga för att få vardagen att fungera. Men det sliter hårt på familj och närstående.

– Man kan inte alltid be anhöriga om hjälp. De orkar inte hur länge som helst, säger hon.

Ann är kritisk mot både lagstiftning och politiska beslutsfattare. Ann menar att dagens system inte tar hänsyn till de särskilda behov som personer med dövblindhet har.

– Det finns ingen "mellaninsats" i dag, och vi är många som vill få tillbaka våra insatser.

Inför valet hoppas många att frågan ska få större uppmärksamhet, men enligt hennes tidigare juridiska ombud är det politikerna som måste förändra lagstiftningen och skapa bättre villkor för personer med dövblindhet. – Det måste göras något åt systemet. Politikerna måste förstå att det här är en målgrupp som kräver stora resurser. Vi kan inte vänta längre – det måste göras nu, säger Ann Jansson.

Syntolkning:
Tomohiro
Nakazawa
ger en drake
som gåva till
FSDB:s ord-
förande Klas
Nelfelt. De ser
båda gla-
da ut. Foto:
FSDB

”Nu är jag stolt över att vara dövblind”

Text: Angelica Molin

Under våren fick FSDB internationellt besök. 27-årige japanen Tomohiro Nakazawa var nyfiken på FSDB och besökte organisationen under en förmiddag för att berätta om sitt liv.

Tomohiro Nakazawa var ofta sjuk som barn och när han som ettåring fick feber, förlorade han sin hörsel. I samband med febern började föräldrarna märka att något var fel även med synen, eftersom han snubblade när han gick i mörker och hade svårt att hitta saker.

– Från fem års ålder spelade jag mycket fotboll, som jag älskade, men fotbollen var svår att se. Jag fick inte in den i mitt synfält och krockade med andra spelare eftersom jag inte såg dem. Det stärkte mina föräldrars misstankar, säger han.

När Tomohiro Nakazawa var sex år undersökte de hans syn på sjukhus, men det var först långt senare han fick sin diagnos.

Han började på dövskola i första klass. På dövskolan var det utmanande att leka i grupp.
– Jag missade vad de andra gjorde och hängde inte med. Under idrotten kunde jag få en boll i ansiktet eftersom jag inte såg den komma flygandes, säger han.

En lärare på skolan ordnade så att han fick vara med i en studiegrupp för personer med funktionsnedsättning.

– Det var när jag var 13 år som jag fick jag komma till ett annat sjukhus, där de konstaterade att jag hade Usher syndrom, säger han.

Trots synnedsättningen identifierade han sig länge som döv.

– Jag ville inte erkänna att jag hade dövblindhet, säger han.

När han tecknade med vänner hände det att han missförstod, särskilt när fler tecknade samtidigt. Vändningen kom när en vän frågade honom om det var så att han såg dåligt.

– Då kände jag att jag äntligen kunde berätta att jag faktiskt inte ser och att det kommer att försämrats. Min vän ställde många frågor och sa att det var bra att jag berättade, säger Tomohiro Nakazawa.

Han förstod då att andra runtom honom hade varit osäkra på hur de skulle bemöta honom.

– Sedan jag berättade om min dövblindhet har samtalen flutit på mycket lättare, säger han.

Han har många vänner som nu kan anpassa sig för att kommunicera med honom och han har blivit bättre på att be om hjälp.

– I dag är jag stolt över att jag är dövblind, säger han.

Lever ett aktivt liv

Tomohiro Nakazawas synfält är begränsat.

– När det är mörkt ute har jag svårt att se, även om det är belysning, säger han.

Andra symtom kan vara att han har svårt att se i motljus och att liten text i ljusa färger är svår att uppfatta. Han har också problem med balansen.

Trots detta lever Tomohiro Nakazawa ett självständigt liv i staden Toyota,

där han arbetar på ett företag anknutet till Toyota Motor, på huvudkontoret.

– Jag bor ensam, lagar mat, tvättar, diskar, och på fritiden tycker jag om att resa utomlands. Att man inte ser eller hör bra behöver inte innebära att man ska sitta hemma och deppa, man kan med uppfinningsrikedom leva ett gott liv, säger han.

Han är också en aktiv medlem i Japans dövblindorganisation (JDBA), som har 45 regionala föreningar. I hans region, Aichi, är det 25 medlemmar.

I Japan är många med dövblindhet isolerade och det är inte mycket stöd som erbjuds, menar Tomohiro Nakazawa. Han försöker därför att söka upp dem och uppmana dem att ta sig ut, särskilt de lite yngre personerna. Han vill också sprida kunskap om dövblindhet till människor och brukar därför föreläsa några gånger per år.

Tomohiro Nakazawa berättar att något som har varit avgörande är stödet från hans familj. Hans föräldrar är döva och vana vid att stöta på hinder i samhället. De har lärt honom att man ibland måste kämpa för att lösa svåra situationer.

– De har gett mig mod att våga leva mitt liv. De uppmanar mig att göra det jag vill och att inte se begränsningar. Det är från dem jag har fått styrkan och självförtroendet, säger han.

Syntolkning: Delegationerna från EDbu står samlade utanför Almåsa havshotell. De håller upp en EDbu-flagga och ser glada ut. Nya ordföranden bär gröna shorts och en blå t-shirt. Foto: FSDB

EDbu:s nya ordförande vill stärka den sociala dövblindkulturen

Text: Angelica Molin

När EDbU:s generalförsamling samlades i Sverige den 9–12 juni stod AI, teknik och innovation på agendan. Under konferensen valdes också en ny ordförande.

EDbu (Europeiska Dövblindunionen) är en paraplyorganisation för nationella dövblindorganisationer i Europa. Delegationerna möts regelbundet för att samarbeta kring dövblindfrågor. Denna gång var det FSDB:s ordförande Klas Nelfelt som var värd för konferensen.

Under dagarna bjöds det förutom politik även på inspirerande föreläsningar om tillgänglighet och AI. Det hölls också workshops där

innovativa lösningar och hjälpmedel för personer med dövblindhet presenteras.

En ny styrelse valdes och ny ordförande blev Thomas De Coninck från Belgien.

– Det känns jättebra och jag känner att jag har ett bra team, säger han till Kontakt med FSDB.

Han är glad över att flera nya i styrelsen valdes in och ser ljusst på framtiden.

– Jag ville ha förändringar och friska vindar. Längre fram ska vi ha ett möte med nya styrelsen. Vi kommer att göra en strategisk plan för fyra år om vad vi vill förändra, vad vi har för mål

och hur vi ska uppnå dem. Så jag är väldigt exalterad, säger Thomas De Coninck.

Han betraktar många frågor som viktiga framöver. Särskilt lyfter han fram arbetet med lobbying.

– Till exempel höll ju EAA precis en presentation om att allt ska vara tillgängligt på en europeisk nivå. Det tror jag är jätteviktigt, säger han.

Han tycker också att den sociala kulturen är väldigt viktig.

– Jag vill vara social inom

dövblindkulturen och ses ofta för middagar och samtal. Sedan vill jag effektivisera styrelsearbetet och se till att vi är synliga i samhället, säger han.

Hemma i Belgien har Thomas De Coninck en fru och en enmånadsbebis. Han tycker om att resa och träna och är intresserad av ekonomi, politik och nyheter. Nu ser han fram emot att tillsammans med den nya styrelsen leda EDbU:s arbete.

MTM: Nya taktila sällskapsspel

Text: Catinka Grunditz

I förra numret av Kontakt med FSDB kunde vi berätta att synanpassade sällskapsspel från MTM fått en ny återförsäljare, Punkt Design AB. Därför vill vi nu informera om att vi under våren har utökat sortimentet med flera spel.

Brädspellet Quantik är ett klurigt spel där du som spelare behöver tänka strategiskt. Det har ett taktilt spelbräde i fyra sektioner och två uppsättningar spelpjäser i olika former. Två spelare tävlar om att först lyckas placera ut fyra egna spelpjäser i en obruten rad, kolumn eller sektion.

Tärningsspelet Ädelsten med spelbräde i trä kan spelas av två till sex spelare. Det gäller att bli av med

så många ädelstenar som möjligt innan spelet är slut.

Tycker du om att lösa riktigt utmanande pusselgåtor så är IQ mini ett spel för dig. Här spelar du mot dig själv, med en uppsättning pusselbitar som ska passas in i en liten ram i fickformat.

Sist men inte minst barnspelet Mumintrollets fisketur. Med en liten handhållen Muminfigur fiskar du upp brickor från havet. Har du tur får du napp. MTM:s synanpassade spel och almanackor kan köpas via webshopen på punktdesign.com.

Rättelse: I senaste numret av Kontakt stod det att "Kim drömmer om äventyr" ges ut av Nkcdb. Detta är felaktigt, boken ges ut av Idus förlag.

Agneta Hummerhielm: "Våga prova"

Text: Angelica Molin

Hur är det egentligen att sitta i en föreningsstyrelse? Det vill Agneta Hummerhielm berätta om för Kontakt med FSDB.

Hon började själv sitt engagemang i FSDB Väst med en önskan om fler aktiviteter – och för att få en chans att göra skillnad för andra.

– Jag gick med för att jag ville ha lite "roligare" aktiviteter i föreningen. Det kändes som att det vore bättre att vara med i styrelsen och kunna styra det därifrån, säger hon.

Ett av hennes egna initiativ är bokklubben som i år firar fem år. Bokklubben visar hur en enkel idé kan skapa gemenskap.

– Vi väljer ju inga tunga svåra böcker. Vi röstar fram en bok och så läser vi den. Det är ju det som är roligt, att höra andras åsikter om samma bok, hur olika eller lika det kan vara. Ibland undrar man om man inte träffas bara för att det är kul och har boken som ett svepskäl.

Styrelsearbetet har lett till fler aktiviteter för medlemmarna, bland annat vandringshelger, friluftshelger, föreläsningar och enklare medlemsträffar. – Det behöver inte alltid vara så mycket planering. Vi har också träffats bara för att äta tillsammans. Det blev väldigt uppskattat, berättar Agneta Hummerhielm.

För henne handlar styrelsearbetet också om att vara en länk mellan medlemmarna och de forum/brukarråd där viktiga frågor diskuteras.

– Har du någonting som du vill säga som inte är bra eller verkligen är bra, vill jag att medlemmar säger till, så framför jag det, säger hon.

I FSDB Västs styrelse har de högt till tak.

– Alla får komma till tals. Det finns inget rätt eller fel utan man kommer fram till ett beslut tillsammans.

Till den som funderar på att engagera sig har hon ett enkelt råd:

– Alla har erfarenheter av olika saker i livet. Man sitter och diskuterar och är bollplank. Jag tror att även den blygaste skulle våga tala hos oss.

Hon betonar att styrelsearbetet i föreningen inte bara är möten, utan också gemenskap. Därför vill hon inspirera andra att engagera sig.

– Vill man inte sitta med i styrelsen kan man börja med att vara med som representant i brukarråd, det blir som en möjlig ingång till styrelsearbetet.

Hon tror att många skulle upptäcka att uppdraget passar dem om de bara vågade prova.

– Då kommer man in i det och så tänker man: Det här var något för mig, eller nej, det här är inget för mig.

För ett tydligare och starkare förbund

Text: Alex Boije

Hej alla medlemmar. Detta är ett öppet brev inför FSDB:s kongress 2027 i Helsingborg. Jag lyfter frågan redan nu eftersom många inom FSDB känner skepsis inför det ämne jag nu tar upp – byte av namn och logotyp. En skepsis jag hyser full respekt för. Just därför behövs en tidig, öppen och genomtänkt diskussion.

Jag vill tydligt understryka att jag skriver som enskild medlem och alla ord är mina egna.

Ämnet är förankrat genom kongressbeslut 2024, genomförd enkät och återremittering vid förbundsmötet på Almåsa. Därmed är den aktuell men också nödvändig. Jag vill särskilt lyfta vårt namn Förbundet Sveriges Dövblinda, ett historiskt viktigt namn, men enligt min uppfattning, också tungt, otydligt och inte i takt med den språkliga utvecklingen. Namnet förklarar inte relationen mellan riks- och regionnivå och upplevs av vissa som exkluderande, särskilt av personer som inte identifierar sig med begreppet dövblind trots kombinerade nedsättningar. Denna upplevelse måste tas på allvar, samtidigt som begreppet dövblind är centralt för vår målgrupp. Vi behöver orka stå i denna komplexitet.

Mot den bakgrunden föreslår jag en modern och tydlig struktur i tre steg.

DBR – DövBlindas Riksförbund som nationell organisation. DBR Riks för att markera riksnivån. DBR [region], exempelvis DBR Väst, DBR Skåne, DBR Stockholm Gotland.

Genom att ersätta "Sveriges" med "Riksförbund" skapas en logisk och enhetlig struktur som stärker identiteten.

Jag vill även lyfta den visuella identiteten. I stället för en traditionell logotyp bör vi använda en typografisk lösning, eftersom ingen symbol tydligt representerar både syn- och hörselnedsättning. En symboltypografi – liknande den FSDB Stockholm Gotland utvecklat – integrerar punktskrift, text och handalfabet och blir både inkluderande, pedagogisk och unik. Detta kan vidareutvecklas för DBR och bli en bärande del av vår visuella profil. Jag ska vara transparent med att jag själv varit delaktig i att ta fram denna modell, men just därför ser jag dess styrkor. Detta handlar inte om att lämna vår historia, utan om att utveckla den. Med ett tydligare namn och en genomtänkt visuell identitet kan vi stärka både sammanhållning och extern förståelse.

Oavsett vilket förslag kongressen väljer är jag övertygad om att FSDB behöver byta namn för att stå starkare och driva de förändringar som dövblinda kräver av samhället."

Syntolkning: Vacker utsikt på Funäsdalsbergets topp med snöklädda fjäll i bakgrunden. Från vänster: Längst bak står Henrik med blå jacka och gul väst. Framför honom Thore med beige jacka med huva, bredvid Anna med gul väst. Conny har röda kläder och gul väst och längst till höger står Alicja med svart täckkappa. Alla ser glada ut. Foto: Privat

Conny inspirerade till nya äventyr

Text: Anna Stenson

Hej alla FSDB-medlemmar! Som ni säkert minns har FSDB tidigare anordnat vinterveckor. Sist var 2022 i Vemdalen. I Vemdalen träffade jag Conny Jacobsson och hans fru Alicja, som båda är teckenspråkiga. Conny har ett fint intyg från tennisutbildning steg tre i Båstad och har varit tennistränare i 25 år för hörande barn, juniorer och vuxna. Numera är han nästan helt blind, men det stoppar honom inte. Han älskar alla vågade sporter, som rullskidor på sommaren och slalom på vintern för att nämna några. Conny har sedan dess sagt att jag måste ordna en vinterutflykt.

I år är Conny 75 år, men han är lika aktiv ändå. Varje morgon cyklar han

tio minuter på motionscykeln och lyfter vikter. Jag pratade med folk och vi bestämde oss för att ordna en gruppresa för Connys skull. Sagt och gjort – vi ordnade några dagar i fjällen med Thore och hörande Henrik som skidlärare med flera.

Det var underbara dagar på Funäsdalens hotell då vi besökte Funäsdalens fjällmuseum, provade Eriksgårdens spa och åkte gondollift. Från toppstugan hade vi fantastisk utsikt och vi åt också våfflor på GoBua (godboden). Alla hörande har varit så nyfikna och vi har haft många samtal!

Henrik har hjälpt oss nerför slalombackarna nu när tolkcentralen plötsligt bestämt vad tolkbolagen

får göra och inte (trots att det inte är tolkcentralens försäkring som gäller). Conny hade sensorer på sig som vibrerar och Henrik hade en fjärrkontroll som han trycker vänster, höger, stopp, rakt fram på. Systemet Conny har heter READY-RIDE 1. Conny köpte det själv för runt tjugo

tusen Kronor. Det gick bra för Conny och jag försökte följa efter Connys gula väst då jag ser lite på nära håll.

Tack till Henrik som gjorde detta möjligt för oss och tack till Thore och Alicja som följde med Conny och mig! Och tack till alla andra som gjorde detta möjligt!

Dalarna på upptäcktsfärd i Stockholm

Text: Helena Karlsson

Den 29 maj 2026 var ett stort och viktigt datum då FSDB Dalarna arrangerade en bussresa till Stockholm.

Vi bjöd in tolkutbildningen från Västanviks folkhögskola som ett studiebesök i deras utbildning.

Den arla morgonen steg vi ombord på bussen och rullade vidare till Borlänge och Avesta där vi plockade upp några av passagerarna.

Kristina Nord från styrelsen stod och väntade med en låda goda frukostfrallor och termosar kaffe direkt beställda från ett morgonöppet kafé. Skönt att äntligen få en frukost på bussen, som fortsatte rulla mot soluppgången.

Väl framme vid vårt första mål, Synskadades Museum i Enskede delade vi upp oss i två grupper, eftersom vi var så många.

Museet var väldigt fint arrangerat med mycket möbler, böcker och annat, även om guiden påpekade att museet inte riktigt var färdigt.

På FSDB:s rikskansli möttes vi av Angelica Molin och Gunilla Thomsson och diskuterade otaliga saker. Efteråt gick vi till Matborgen och åt en god lunch.

Till vårt andra mål FSDB Stockholm-Gotland och Dövblindas Aktivitetshus i Stockholm, körde bussen oss.

Lokalen var ljus och fin, flera medlemmar satt och åt eller drack kaffe. Vi satte oss och lyssnade på bland andra Rose-Marie Svensson, Pontus Degsell när de berättade om sin verksamhet. Tiden gick fort, och vi ville gå ut på stan några timmar innan vi åkte hem till Leksand igen. Mycket nöjda var deltagarna med våra studiebesök och det strålande soliga vädret!

Nya punktskriftstecken och nya möjligheter att läsa punktskrift

Text: Karin Jönsson

Ny tabell för åttapunktskrift

Efter flera år av skapande, diskuterande och testande antog punktskriftsnämnden i november 2025 nya tabeller för svensk åttapunktskrift. Åttapunktskrift är den variant av punktskrift som oftast används när man läser och skriver på en punktdisplay.

Det är framför allt två stora förändringar – som du kanske inte ens kommer att märka:

Tidigare var det endast 256 olika tecken som visades i punktskrift. Det betydde att till exempel grekiska bokstäver inte visades alls. Nu finns fler än 1000 tecken definierade, och om du trots detta stöter på ett tecken som inte finns i punktskrift så kommer det att visas som punkt 3, 6, 7 och 8.

Den andra förändringen är att det förut fanns många relativt vanliga tecken som såg olika ut i sex- och åttapunkter. Till exempel % (procent), € (euro) och © (copyright). Dessa är ändrade så att åttapunkter är samma som sexpunkter.

Det du troligen kommer att märka är att @ (snabel-a) har ändrats från det svårlästa punkt 4 och 8 till ett tecken som liknar sexpunkterns, punkt 1, 2, 3, 5, 6, 7 och 8.

Flera olika tabeller

Eftersom en exakt beskrivning av alla tecken kan bli omständlig att läsa kommer det att finnas en normal tabell för enkel vardagsläsning, och en utökad om du till exempel för att kunna lära dig andra språk behöver veta exakt hur tecknet ser ut.

Detta införs också för sexpunktskriften, och både sex- och åttapunktskrift kommer även att gå att välja om man vill ha förkortningar på nivå 1 och 2. Även en tabell för att läsa fonetik, en för samiska och en för älvdalska har skapats.

När då? Det kommer att ta olika lång tid innan de olika skärmläsarna har uppdaterat sina tabeller, men vi kan räkna med att det kommer att ske under hösten.

Hur då? I JAWS kommer ett nytt kommando, Ctrl+Windows+P att visa en lista med de olika tabellerna att välja mellan. I VoiceOver och i Talkback kan man välja tabell under inställningar.

Vill du veta mer?

Punktskriftsnämnden har bjudit in till ett webinarie för personer som är punktläsare 3 september. Mer om detta på MTM:s hemsida under kalender.

Handalfabet möter punktskrift i 3D

Text: Linda Eriksson

Tycker du att det är svårt att lära dig handalfabetet för att du inte ser? Eller tycker du som är teckenspråkig att det är svårt att lära dig punktskrift? Nu finns det ett taktilt 3D-handalfabet som även är märkt med punktskrift.

Dessa plasthänder kan vara det minnesstöd som du behöver vid inlärnigen och för att kunna träna på egen hand.

3D-handalfabetets händer är mindre än normalstora händer, men du kan själv välja att skriva ut större

eller mindre. Alla händer är märkta med både vanliga bokstäver och punktskriftsbokstäver. Den sidan av handen där bokstäverna finns ska vara mot dig, för att du ska veta hur du ska vända din egen hand.

Under bokstäverna finns också ett streck. Det ska vara vågrätt, för att du ska veta hur du ska rikta din egen hand.

Vi på Nkcdb hoppas att 3D-handalfabetet ska vara användbart på många olika sätt.

Syntolkning: Handalfabetet utspritt på ett bord. Två händer står uppställda, de visar bokstäverna X och G. Foto: FSDB

Fakta: Hitta och dela information

På Nkcdb:s hemsida kan du hitta bilder av alla händer. Där finns också filer som kan laddas ner och skrivas ut med 3D-skrivare. Du kan även kontakta dövblindteamet eller syn- och hörselverksamheten i din region och fråga om de har möjlighet att skriva ut 3D-handalfabetet, så att du kan få låna det.

Dela med dig av dina erfarenheter, synpunkter och önskemål om fortsatt utveckling. Skicka e-post till teknikgruppen@nkcd.se eller kommunikation@nkcd.se.

Syntolkning:
Mo Gård, en stor vit herrgårdsliknande byggnad med svart tak, omgiven av en grön trädgård. Foto: Mo Gård.

Mo gård firade 25-årsjubileum

Text: Angelica Molin/Mo gård

Den 2 juni firade Stiftelsen Mo Gård sitt 25-årsjubileum i Finspång. Jubileumsfirandet hölls vid Vita Huset i Finspång – Vi hade en härlig dag! Förutom god mat och tårta fick vi intressanta föredrag, säger FSDB:s kanslisamordnare Gunilla Thomsson.

Mo Gård har sina rötter i en statlig skol- och arbetshemsanstalt som startade redan 1947 för döva personer med ytterligare funktionsnedsättningar. När vårdhemmen avvecklades i slutet av 1990-talet planerades även Mo Gård att läggas ner, men planerna stoppades.

– Man förstod att det inte fanns något annat som mötte den här gruppens behov, säger Johanna Bergstrand, VD och koncernchef Mo Gård AB.

Därför bildades Stiftelsen Mo Gård vid årsskiftet 2000–2001 av Region Östergötland, Finspångs

kommun, FSDB, SDR och Personalkooperativet Mo Gård.

Stiftelsens uppdrag är att erbjuda habilitering och rehabilitering av vuxna döva, personer med dövblindhet och med annan funktionsnedsättning. De ska erbjuda utbildning, samt att genom forskning och utveckling skapa resurser och kompetens inom dessa specialområden.

Verksamheten kom att omfatta bland annat LSS-boenden, daglig verksamhet, anpassad gymnasieskola och Nationellt kunskapscenter för dövblindfrågor. – Den viktigaste utvecklingen är att vi har utökat verksamheten utanför Finspång. Det som har burit oss är vår engagerade personal i alla led, och att vi hela tiden följer med i samhällsutvecklingen och anpassar verksamheten efter den, säger Conny Eriksson, ordförande Stiftelsen Mo Gård.

Fysiska träffar

Höstträffen

När och var? 9–11 oktober i Linköping, med tema: Forskning, ögonvård och ögonhälsa.

Sista anmälningdag: 15 augusti 2026. Anmälan är bindande.

Pappahelg:

När och var? 25-27 september i Sundsgården folkhögskola, utanför Helsingborg.

För vem? Pappor till barn med dövblindhet.

Sista anmälningdag: 20 augusti 2026. Anmälan är bindande.

Distansföreläsningar

Vad gör en socionom? med Simon Larsvi

När? 3 september klockan 18-19.30

Att växa upp med en förälder med dövblindhet med Emma Varga

När? 10 september klockan 12–13.

För vem? Föräldrar med dövblindhet.

Repris om stress och minoritetsstress med Sofia Hansdotter från Nkcdb

När? 6 oktober klockan 18–19.30.

Föranmälan till alla aktiviteter görs till anmalan@fsdb.org

Information

Söker kortare texter

Redaktionen är alltid tacksamma för era texter! Vi vill framföra att framför allt korta texter eftersöks framöver, max 1000 tecken inklusive mellanslag.

Temat för nästa nummer är fritt, vi ser dock gärna att ni som planerar att skicka in texter som handlar om sommaren gör det till septembernumret, så att ämnet fortfarande är aktuellt vid publicering.

Årets aktiviteter

Våra aktiviteter publiceras även på hemsidan, Facebook och skickas ut per mejl.

Sommarstängt

Rikskansliet har sommarstängt mellan vecka 28–30. Ha en fantastisk sommar, så ser vi fram emot en inspirerande höst tillsammans!

Returadress: FSDB,
Sandsborgsvägen 52,
122 33 Enskede

En dikt av Ann Andersson:

Texten är skriven som dikt och mycket fin som sång. Tillägnad: Nära och kära, er som är döva och har dövblindhet, är synsvaga och blinda, ni som stammar, har afasi, fått stroke, demens och övriga som får kämpa med språket och kommunikationen. En påminnelse till oss alla!

ORD ÄR SÅ MYCKET

Ett ord kan betyda oerhört mycket! En mening kan bli till ett längre stycke.

Ord kan suddiga och tvetydiga vara, man kan då orden behöva förklara!

Ord betyder så oerhört mycket!
Vissa av dem, fattar oss tycke.

Ord kan så starka vara! De väcker känslor inom oss, så är det bara.

Ibland så svåra att förklara...

Ord ÄR så oerhört mycket. Plötsligt saknas ett stycke.

Ord som är korta, är plötsligt borta.

Ord är som livet, inte självklart inte givet.

Så oerhört påfrestande, det kan vara...

Ting i livet kan man tappa, svårt att förklara och svårt att fatta...

Ord är som livet, inte självklart, inte givet.

Sinnen har lärt, de känner, de vet

Om närhet och kärlek och allt det där...

Hur betydelsefulla vi medmänniskor kan vara och hur vi själva är.

Nästa nummer

Tidningen Kontakt ges ut av Förbundet Sveriges Dövblinda fem gånger per år.

Nästa nummer ges ut 30 september. Manusstopp är 16 september.

Vill du skriva i tidningen eller tipsa redaktionen?

✉ redaktion@fsdb.org

☎ 070 23 111 02

🌐 fsdb.se

Har du en kombinerad syn- och hörselnedsättning? Då är du varmt välkommen till oss på Förbundet Sveriges Dövblinda! Du kan också stötta förbundet genom att bli stödjande medlem. Läs gärna mer på fsdb.se (via qr-koden till höger).

